

Geachte voorzitter van het Vlaams Parlement,
Geachte volksvertegenwoordigers,
Geachte voorzitter en ondervoorzitter van de Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie (*Wilfried Vandaele & Martin Bosma*),
Geachte Algemeen Secretaris van de Nederlandse Taalunie (*Geert Joris*),
Geachte voorzitters en leden van de diverse organisaties die onze Nederlandse taal warm in het hart dragen,
Geachte genodigden,

Bedankt dat ik het slotwoord krijg op dit Taalcongres. Als politicus ben ik er mij van bewust dat dit niet betekent dat ik ook het laatste woord krijg.

De Nederlandse taal ligt de Vlaamse Regering nauw aan het hart.

In tegenstelling tot onze Noorderburen, die ik hierbij van harte welkom heet, hebben wij een moeizame, maar gelukkig ook geweldloze taalstrijd moeten voeren.

Een strijd die ertoe heeft geleid dat het Nederlands onze bestuurstaal is en dat wij hoger onderwijs hebben genoten in onze moedertaal, waardoor het Nederlands in Vlaanderen drager is kunnen worden van cultuur en wetenschap.

Dat we dit kunnen doen in het Vlaams Parlement, symbool van de Vlaamse natie, geeft dit bewustzijn een bijzondere weerklank.

Wie terugblijkt in de tijd ziet een unitair België dat eentalig Frans was in bestuur, gerecht en leger. Na het uiteenvallen van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden duurde het zelfs 100 jaar vooraleer het Nederlands in België, althans in theorie, weer de status kreeg die het genoot onder Willem I.

Pas geleidelijk aan kregen wij Vlamingen taalgelijkheid en een taalgrens. In 1970 kregen we autonomie op het vlak van taal en cultuur.

Taal, beste Nederlandse vrienden, was dus voor Vlamingen een instrument van ontvoogding, van culturele, maar ook van sociaal- economische en politieke emancipatie.

Daarom hechten wij, veel meer dan onze Noorderburen, belang aan het gebruik van het Nederlands in het hoger onderwijs. Verdedigen wij bijvoorbeeld heel sterk het belang van taaldiversiteit in de Europese instellingen, en de culturele uitzondering in de vrijhandelsakkoorden met de Verenigde Staten en Canada.

In Nederland daarentegen was het Nederlands lange tijd vanzelfsprekend, zowel in bestuurs-, onderwijs- als wetenschapsaangelegenheden. De taal van Vondel was een communicatiemiddel en ze bracht bloeiende kunst, cultuur en literatuur voort.

Dames en heren,

Nieuwkomers met een andere taalbagage hebben zich de voorbije decennia in grote getale in West-Europa gevestigd. Velen onder hen hebben het moeilijk om de taal van het land van aankomst voldoende of voldoende snel te verwerven.

En dat is nefast. Balkanisering, waarbij parallelle samenlevingen ontstaan, waarbij burens door een taalbarrière niet met elkaar kunnen babbelen, waardoor mensen niet aan het gemeenschapsleven kunnen deelnemen, belemmert verbinding en sociale cohesie.

Daarom is een succesvolle integratie allernoodzakelijkst. Dit vergt gedeelde waarden- de fundamentele rechten en vrijheden, de waarden van de verlichting - en eenzelfde publieke taal.

Taal verbindt ons allemaal.

Taal maakt gemeenschap en gemeenschappelijkheid mogelijk.

Zoals Mia Doornaert het stelt : “Taal vlakt de verschillen in afkomst – sociaal of geografisch – uit. Taal draagt daardoor ook bij tot een vreedzamere maatschappij. Correct taalgebruik is van essentieel belang. Dat is geen kwestie van elitair zijn, het is cruciaal voor de democratie.”

Einde citaat.

Dames en heren,

In Vlaanderen en Nederland is die taal het Nederlands, ons Nederlands.

Dat laatste veronderstelt dat we, zeker in Vlaanderen, inzetten op één standaardtaal.

Vlamingen hanteren jammer genoeg meer en meer een tussentaal, soms

Verkavelingsvlaams genoemd.

Onze beste burens martelen dan weer vaak de prachtige klanken van ons Nederlands in het zogenaamde Poldernederlands.

Dit is een nefaste evolutie.

Een zekere differentiatie vormt niet het probleem. Een appetijtelijk woord als ‘goesting’ dat ook in Zuid-Holland en Rotterdam gebruikt wordt, verdient een plekje in de dikke Van Dale.

Geert van Istendael en Benno Barnard verwoorden het treffend : “Het Nederlands is een huis met vele kamers, en daar zitten mooie vertrekken bij. We moeten de verschillen van die kamers omarmen, maar begrijpen dat er een gemeenschappelijk dak op hoort.”

En dat is het mooiste, wendbaarste, heerlijkste Nederlands, zoals Hugo Claus het sprak, Tom Lanoye het schrijft, Drs. P het zong, de heerlijk heldere taal van Martine Tanghe.

Beste minnaars van de Nederlandse taal, blijf er alstublieft samen voor streven dat onze taal, die meer dan twintig miljoen mensen spreken, gemeenschappelijk blijft.

Geachte aanwezigen,

Het verheugt mij dat dit Taalcongres de verbindende kracht van een gedeelde taal onder de aandacht brengt.

Samenwerkingskansen kwamen evenzeer aan bod. Samenwerking met onze buurlanden, samenwerking binnen de Europese Unie en samenwerking wereldwijd. Samenwerking is het sleutelwoord. En hierop zetten de huidige Vlaamse en Nederlandse regeringen volop in.

Vlaanderen en Nederland werken intensief samen aan gemeenschappelijke dossiers, zoals de IJzeren Rijn of de nieuwe sluis in Terneuzen, waarin we het voorbije jaar doorbraken hebben gerealiseerd.

Op macro-niveau slaan we de handen in elkaar om de belangen van de Rijn-Schelde Delta, de zogenaamde Gouden Delta, wereldwijd te behartigen.

Binnen die strategische samenwerking passen onder meer de gezamenlijke handelsmissies. Deze week nog trokken minister-president Mark Rutte en ikzelf naar Atlanta, een groeipool in het zuidoosten van de Verenigde Staten. Door samen te

werken hebben we veel deuren kunnen openen voor Vlaamse én Nederlandse bedrijven.

Maar we delen niet alleen economische belangen. Vooral door gebruik te maken van dezelfde taal, door onze gedeelde geschiedenis zijn we ontegenzeggelijk met elkaar vervlochten.

Vanuit die overtuiging werken we samen in Vlaams-Nederlandse organisaties zoals :

- het Vlaams Cultuurhuis De Brakke Grond in Amsterdam,
- het Vlaams-Nederlands Huis DeBuren in Brussel,
- het Fonds der Letteren
- en de Nederlandse Taalunie.

Die wil tot samenwerking is 20 jaar geleden bezegeld door de ondertekening van een Cultureel Verdrag. Een lustrum dat we niet onopgemerkt voorbij laten gaan. 2015-2016 is een feestjaar waarin we onder de titel “BesteBuren” en met tal van initiatieven de Vlaams-Nederlandse creativiteit en culturele samenwerking vieren.

Om diezelfde reden hecht de Vlaamse Regering veel belang aan het kwaliteitsvolle werk van organisaties zoals de Internationale Vereniging voor Neerlandistiek. Ik hoop dat in het najaar het Herenakkoord van destijds herbevestigd wordt in een Damesakkoord.

Onze sterke ambities blijken evenzeer uit het feit dat we in oktober volgend jaar samen gastland zijn op de Frankfurter Buchmesse, de internationale hoogmis van het boek. Het Vlaams en Nederlands Fonds voor de Letteren slaan de handen in elkaar om onze taal en literatuur op de kaart te zetten. Het gastlandschap heeft niet enkel betrekking op de beurs zelf, maar zal culturele uitlopers hebben in heel Duitsland en de wereld. Het belooft een mooi programma te worden.

Samen gaan we onze auteurs, onze uitgeverijen, onze taal en cultuur promoten en aan culturele diplomatie doen.

En als ik “samen” zeg, dames en heren, dan doel ik niet alleen op overheden of officiële instanties. Ik denk evenzeer aan de talloze verenigingen en de vele, geëngageerde burgers die zich op belangeloze wijze inzetten voor de Nederlandse taal.

Het bundelen van alle krachten is de belangrijkste uitdaging. Daarom organiseert de Nederlandse Taalunie dit jaar de eerste editie van de Week van het Nederlands, die vandaag van start gaat.

Op het programma staat een tachtigtal activiteiten, verspreid over Vlaanderen en Nederland, met organisatoren van diverse pluimage.

Dit Taalcongres is hiervan het sprekende bewijs.

Het wordt, met steun van het Algemeen Secretariaat, georganiseerd door de Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie, in samenwerking met :

- Orde van den Prince
- Actiegroep Nederlands Vanzelfsprekend
- Algemeen-Nederlands Verbond
- Marnixring
- Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland
- Stichting Vlamingen in de Wereld
- Verbond der Vlaamse Academics
- en Ons Erfdeel.

Ik dank deze verenigingen en stichtingen, en nog meer de vrijwilligers hierachter, om dit Taalcongres mogelijk te maken.

Wij hebben veel te danken aan mensen zoals u, mensen die onverdroten ijveren voor de Nederlandse taal, die vol enthousiasme de liefde voor onze taal overbrengen aan jong en oud.

Ik ben blij dat op dit Taalcongres is nagedacht over de toekomst van onze Nederlandse taal, over de vele samenwerkingsmogelijkheden die het Nederlands biedt.

Ik hoop dat u allen ambassadeurs blijft van een sprankelend creatief taalgebruik. Ik dank u allen voor de beleidsaanbevelingen die u aan Geert Joris hebt bezorgd. Tot slot wil ik de oproep die Frans Timmermans, eerste vicevoorzitter van de commissie-Juncker, op 11 juli op Facebook postte met u delen :

“Alles staat of valt met een goede beheersing van de moedertaal, alles staat of valt met het talig opvoeden van kinderen, alles staat of valt met dat eerste taalsjabloon dat door ouders en opvoeders aan kinderen wordt meegegeven.

Begin met praten tegen uw kind nog voor het geboren is. Ga niet flauwekullen met talen die niet uw moedertaal zijn, maar spreek uit uw hart en in uw moedertaal met uw kinderen. Laat niet alleen de tv tegen ze praten. Leer ze goed luisteren naar 'echte' taal. Leer ze goed praten, daarna heel veel lezen.

Ontzeg ze ook nooit de kracht en schoonheid van muziek. Als de moedertaal eenmaal met zorg en liefde is aangeleerd, wordt de rest kinderspel.

Ik ben hier zo gepassioneerd over omdat in mijn ervaring een slechte taalbeheersing leidt tot slecht kunnen denken. Wie slordig spreekt, denkt meestal ook slordig. Als dat een keuze is, prima. Als dat een gevolg is van het slecht leren van de taal, is dat tragisch, want je ontzegt mensen zo grote kansen in het leven.

En nog iets. Ik durf de stelling wel aan dat mensen die hun gevoelens niet goed in taal kunnen omzetten, die gevoelens anders gaan omzetten. Want gevoelens wens niet te worden genegeerd en maken je ziek als je het toch doet.

Hoeveel agressie, hoeveel geweld is niet een rechtstreeks gevolg van het feit dat men niet talig genoeg is om verdriet, woede, onmacht in de juiste woorden om te zetten? Hoeveel kansen op dialoog, op onderling begrip, op constructieve oplossingen gaan zo niet verloren? Hoeveel mensen worden niet vreselijk verkeerd begrepen, met alle ongewenste gevolgen van dien?

Taal verdient meer respect en veel meer aandacht.

Dat wilde ik even kwijt. Met woorden.” Einde citaat.

Ik dank u.